

svitanie

Občasník pre vnútornú potrebu farnosti Svit

Apríl 2024

Kráčať s Ježišom

Kráčame spolu už 70 rokov ...

Kráčajme spolu

Kráčajme spolu s Kristom!

Ľudia, ktorí sú dobrými priateľmi a dlhodobo udržiavajú dobré vzťahy, si neraz spomenú na svoje prvé stretnutie. Túto spomienku začínajú slovami: „Bola to náhoda.“ Po rokoch, keď sa vzťahy upevnia, už hovoria iné: „To nemohla byť náhoda!“

Jedno z veľkonočných evanjelií hovorí o spoločnom putovaní Pána Ježiša s emauzskými učeníkmi. (Lk 24, 13 – 35) Nieкто by mohol povedať, že išlo o náhodné stretnutie. Iní budú tvrdiť opak slovami: „To nemôže byť náhoda!“ Faktom je, že sa pri tejto udalosti prejavila sila Zmŕtvychvstalého. Tá spôsobila, že Kleopas a jeho spolupútnik znovu našli zmysel života. Išlo o dôležitú vec, lebo po Ježišom ukrižovaní strácali zmysel života. Ako sa to prejavilo prakticky?

1.) Emauzskí učeníci boli zronení.

Kto by nebol v ich situácii?! Do Ježiša vkladali veľké nádeje. Bol pre nich osobnosťou číslo jeden. A zrazu taký trpký koniec... Ich milovaný Učiteľ zomrel na kríži ako posledný zločinec. Nečudujme sa im, že boli zronení a možno aj v skutočnosti plakali.

Podobnú situáciu zachytáva evanjelium v čase, keď Ježiš kráčal s krížom na Kalváriu. Keď sa jeho zrak stretol s plačúcimi ženami, povedal im: „Dcéry jeruzalemské, neplačte nado mnou, ale plačte samy nad sebou a nad svojimi deťmi.“ (Lk 23, 28)

Tým chcel povedať, že schopnosť a ochota oplakávať svoje hriechy je bohatým ovocím Ježišovej obety na kríži.

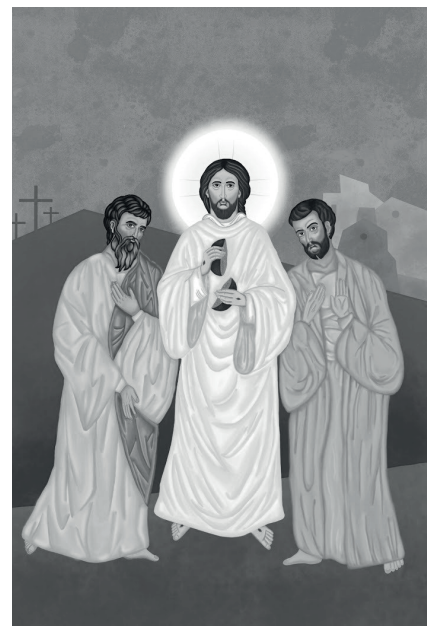
2.) Emauzskí učeníci boli podľa Ježišových slov „nechápaní a ťarbaví srdcom“.

Vždy, keď chce o niečom starší presvedčiť mladšieho alebo skúsený menej skúseného, použije výraz: „Nechápeš? Raz to pochopíš.“ Väčšinou sa tak aj stane.

Emauzskí učeníci nechápali súvislosť medzi Mojžišom, prorokmi a Ježišovým poslaním. Ľudia si tieto skutočnosti dali dohromady až postupne. Netvárame sa príliš múdro a sebaisto ani my, ľudia 21. storočia! Kolkému ešte nerozumieme!? Zďaleka nepoznáme všetky tajomstvá Božieho kráľovstva. Kým budeme žiť pozemský život, ani ich nespoznáme. A možno nie je ani dôležité, aby sme teraz všetkému porozumeli. Podstatné je, aby v našom živote nevybledla pamiatka na Ježišovu obetu kríža.

3.) Emauzskí učeníci boli zo začiatku nedôvtipní.

Položili si rečnícku otázku: „Či nám nehorelo srdce, keď sa s nami cestou rozprával a vysvetľoval nám Písma?“ S odstupom času si uvedomili, že v Ježišovej blízkosti prežívali zvláštne pocity, ktoré vtedy nedokázali zakomponovať do vlastného života. O kolkých podobných situáciách nám raz Boh porozpráva vo večnosti?! A všetky sa budú týkať nás a nášho pozemského putovania. Boh koná tak, aby nám v určitých situáciách „horelo srdce“ a zatížilo po Ježišovej blízkosti. Človek sa učí. Učí sa byť vo vzťahu s Bohom predvídavejší. Raz, keď sa chcel unavený Ježiš preplaviť s učeníkmi na druhý breh, aby

si všetci odpočinuli: „Videli ich odchádzať a mnohí sa dovtípili, kam.“ (Mk 6, 33)

Kam vedie Ježiš náš život? Prečo zažívame náročné okamihy? Čo chce Boh povedať prostredníctvom nášho života? Na tieto otázky nedokážeme plnohodnotne odpovedať. Najvyššiu formu predvídavosti predstavuje skutočnosť, podľa ktorej svedčíme o tom, že Boh je tu, že neznižil intenzitu svojich milostí a že nás všetkých miluje.

Stretnutie človeka s Bohom nie je náhodné. Hoci sa z evanjelia na prvý pohľad zdá, že Ježiš je iba „pridružený prvok“ vo vzťahu s emauzskými učeníkmi. Opak je však pravdou. My sa pripájame k nemu. On nás k sebe tajomne priťahuje a vedie. Takto kráčame spolu s ním. Dokáže nám ešte „zahorieť srdce“, keď si túto skutočnosť vo viere uvedomíme?

Štefan Vitko, farár

Vydáva Rímskokatolícky farský úrad, Nábřežie Jána Pavla II. 3, 059 21 Svit. Redakčná rada: Ing. Maroš Kováč, Mgr. Zuzana Kováčová, František Živčák,

Jazyková úprava: Mgr. Zuzana Kováčová. Fotografie: Ing. Maroš Kováč, Michal Legutký, Grafické spracovanie: František Živčák, Tlač: Poprad. E-mail: svitanie.svit@gmail.com Pre vnútornú potrebu farnosti Svit.

Kráčajme spolu

„Čím chceš byť?“ – častá otázka adresovaná deviatikom. Keď som sa pred tridsiatimi rokmi rozhodovala čím budem, vedela som, že sa chcem stať učiteľkou. Chcela som učiť deti. Už v úvode štúdií nám profesori predstavili pedagogiku ako vedu o výchove, ktorej význam doslovne z gréckeho prekladu znamená pais – agoge (viest' dieťa). Viest' dieťa? Ja chcem byť predsa učiteľkou. Až neskôr som pochopila, že pri učení ide o vzájomne prepojené vzťahy, prostredníctvom ktorých sa obojstranne obohacujeme. Roky plynuli, skúseností pribúdalo a dnes som často ja tá, ktorá stojí v úžase pred čistotou detskej duše, pred úprimnou výpoveďou. Áno, dnes viem s istotou povedať, že učiť deti pre mňa znamená kráčať spolu, veľa počúvať ale i pýtať sa, reagovať na túžby detskej duše, dávať odpovede privádzajúce k poznaniu. Viest' deti pre mňa znamená odovzdať skúsenosť tú vedeckú, ktorá v sebe zahrňa poznatky ľudstva, osobnú skúsenosť v prístupe k bežným problémom, ktoré mimochodom trápia nielen dospelých (☺) a v neposlednom rade odovzdať svoj život ako svedectvo viery. Viery v Boha, ktorý nás miluje a stará sa o nás ako Otec. Boh nás však často

vovádza do nových skúseností a ukazuje nám svoje cesty... Nikdy som si nemyslela, že Pán má pre mňa pripravenú cestu, na ktorej bude mojou úlohou viesť ľudí. Vždy som v práci bola radšej tou, ktorá sa nechala viesť. Spokojne som si plnila pracovné úlohy, bola kreatívna a odovzdaná svojim deťom, svojm povolaniu učiteľky. A keď ma prostredníctvom nadriadených Pán oslovil, cítila som, že je to nová ťarcha, ktorá robí môj kríž ťažším a náročnejším. Možno sa tomu čudujete, ale vôbec som neprežívala pocity radosti a nadšenia. Bolo to pre mňa povolanie k novej službe, bolo to volanie, aby som otvorila svoje srdce pre iných... a tí iní sú dospelí... každý s jedinečným pohľadom na svet, s jedinečnými životnými skúsenosťami, s rôznymi potrebami. Odrazu stojíte medzi ľuďmi, ktorí sú pre vás veľkou neznámou, aj vy pre nich (☺). Prijat' starosť o spoločenstvo detí a dospelých bola a je pre mňa úloha, ktorú prijímam s pokorou. A tak ako často sa oni obracajú na mňa s dôverou, že budú vypočutí, tak sa moje oči často upierajú na Pána. Viem, že sa nechcem a nemôžem vzdialiť od Pána. Viem, že bez Neho nemôžem urobiť krok, správne rozhodnutie... bez vystavenia sa

Jeho pohľadu by som nemohla existovať. Často ma oslovujú slová žalmistu: „Na neho hľadte a budete žiarit.“ (Ž34,6) Kráčať spolu je niekedy ťažké – znamená to nespoliehať sa len na seba, ale vložiť dôveru do rúk toho druhého. Znamená to prijať i to, že nie všetko bude urobené podľa mojich predstáv. Znamená to nazerať na môjho brata či sestru ako na Božie stvorenia a vnímať ich vzácnosť a cennosť v Božích očiach (a preto aj v mojich). Kráčať spolu znamená počúvať sa navzájom, hľadať spoločne možnosti riešenia pre dobro spoločenstva a v neposlednom rade kráčať spolu pre mňa znamená, odpúšťať si. Ak nevládzem kráčať vedľa svojej sestry, či brata, zastavím sa a hľadím na Pána. Len vo svetle Jeho milosti viem hovoriť o tom, čo ma trápi, čo môžeme urobiť inak... Sú dni a sú aj noci (☺), kedy moje srdce ostáva v bdelosti a myšlienky sa mi prelievajú hlavou ako „víno v sude“ keď dozrieva... Nieкто by to nazval trápením. Ja však vnímam, že aj to je veľmi potrebné. Uisťuje ma to totiž v tom, že mi záleží na ľuďoch, s ktorými kráčam. Že moje srdce na ceste služby ešte neochablo.

Mgr. Monika Pirožeková

Spolu s najmenšími

Volám sa Anna a vzhľadom na to, že som v MŠ sv. Gianny nová učiteľka, rada by som o sebe napísala pár slov.

Pochádzam z neďalekej dedinky, zo Šuňavy. Vyštudovala som predškolskú a elementárnu pedagogiku na Katolíckej univerzite v Ružomberku. Boli to krásne roky, počas ktorých som zažila silný dotyk Boha, silu živého spoločenstva.

Mojím snom bolo ísť na misie do Afriky a tam pracovať ako

učiteľka v materskej škole. Boh však mal so mnou iné plány. Poslal ma na misie, ale trochu zmenil moju vysnívanú Afriku za Ukrajinu. Ja som si povedala, že na začiatok môžem skúsiť aj túto krajinu. Prešla som saleziánskou formáciou a mojím obľúbeným svätým a vzorom sa stal don Bosco. Denne sa k nemu modlím, aby mi pomáhal byť dobrou učiteľkou aj v dnešnej náročnej dobe.

Prvá misia na Ukrajine bola taká

silná, že som sa tam vrátila ešte 3x. Na chvíle, ktoré som tam zažila sa nedajú zabudnúť. V prvý deň som zažila veľké sklamanie, lebo napriek tomu, že sme sa učili jazyk, nevedela som pred deťmi vystúpiť a niečo im o Bohu porozprávať. Veľmi ma to trápilo. Pri večernom stretnutí s Bohom som sa ho pýtala: „Bože, prečo si ma tu poslal, keď ja tým deťom o Tebe neviem nič povedať v ich jazyku?“ Na druhý deň som sa opäť postavila pred deti

s tým, že im chcem povedať o Ježišovi a jeho láske. Vtedy som zažila silné pôsobenie Ducha Svätého, lebo ja ani neviem ako, ale slová mi samé vychádzali z úst. Deti sa ma na konci opýtali: „Odkiaľ vieš tak dobre po ukrajinsky?“ Pre mňa to bol veľmi silný moment a bola som veľmi vďačná Pánu Bohu, že takto rýchlo odpovedal na môj večerný rozhovor s ním ☺. Nezapudnem na deti, ktoré sa vedeli tešiť z maličkostí. Boli šťastné za to, že im niekto venuje čas. Na misie sme išli dávať, ale oveľa viac sme dostali. Napríklad ja

som dostala manžela ☺. Máme spolu dve krásne deti, ktoré sú pre nás po neľahkej ceste obrovským darom od Boha a každý deň za nich ďakujeme. Pánu Bohu som veľmi vďačná za to, ako zázračne sa o nás stará a vedie tiež moje kroky. Vedel, že mojou túžbou bolo pracovať na pôde, na ktorej budem môcť slobodne o ňom hovoriť. Tak ma naozaj zázračne zaviedol do škôlky sv. Gianny ☺. Som tu veľmi krátko, ale aj za ten krátky čas môžem spomenúť jeden zo zážitkov, ktorý by som asi niekde inde nezažila. O 15:00 hod.

mi zvoní pripomienka, aby mi pri povinnostiach dňa pripomenula, že o tejto hodine Pán Ježiš za nás trpí na kríži. Prvýkrát mi deti hovorili: „Pani učiteľka, zvoní ti mobil.“ Ja som im však vysvetlila, prečo mi bude mobil takto zvonit každý deň. Jeden chlapček hneď zareagoval a opýtal sa ma: „To ti zvonia z neba?“ Aj táto situácia je odpoveďou na otázku, prečo som sa rozhodla študovať profesiu učiteľky v MŠ..

Anička

Kráčame spolu - žiak a učiteľ: Vzťah plný výziev a vzájomnej podpory

Žiak a učiteľ - dve dôležité postavy v každom vzdelávacom procese. Ich interakcia spočíva v komunikácii, pochopení a vzájomnej podpore. Kráčajú spolu po ceste vzdelávania, čelia spoločne výzvam, a tvoria základ pre úspech v učení a raste jednotlivca. Niektoré z aspektov tohto vzťahu možno vnímať aj z kresťanského hľadiska.

Učiteľ môže byť pre žiakov vzorom a mentorom nielen vo vzdelávacom procese, ale aj vo vývine ich duchovného života. Podľa kresťanskej viery má každý človek povinnosť ukazovať lásku, pochopenie a úctu k druhým, čo sa môže prejavovať aj vo vzťahu medzi učiteľom a žiakom. Základným prvkom každého vzťahu je komunikácia. Otvorená, dôverná komunikácia umožňuje žiakovi vyjadriť svoje myšlienky, obavy a potreby. Zároveň dáva učiteľovi priestor na počúvanie, porozumenie a prispôbenie svojho prístupu podľa potrieb žiakov. Dobrá komunikácia vedie k silnejšiemu vzťahu a zlepšuje výsledky v učení. Učiteľ má zodpovednosť nielen za poskytovanie vzdelania, ale aj za starostlivosť o celkový duchovný a emocionálny rozvoj žiakov. Táto starostlivosť sa prejavuje v úprímnom záujme o dobro žiakov a

podpore ich rastu a sebaúcty. Zároveň zdôrazňuje dôležitosť vzájomnej úcty a rešpektu. Učiteľ by mal rešpektovať každého žiaka ako jedinečnú bytosť a mať porozumenie pre ich individuálne potreby, schopnosti a obmedzenia.

Aj vo vzťahu medzi učiteľom a žiakom môžu nastať konflikty a nedorozumenia, ale vždy je dôležité hľadať spôsoby, ako prekonať tieto ťažkosti a znovu nájsť harmóniu a vzájomné porozumenie. Nezanedbateľnú úlohu pri vzdelávaní má aj samotná rodina a rodinné prostredie. Keď sa vyskytnú problé-

my alebo výzvy vo vzdelávaní dieťaťa, je potrebné, aby učiteľ, žiak a rodič spolupracovali na ich riešení. Rodičia môžu hrať kľúčovú úlohu pri podpore a povzbudzovaní svojho dieťaťa pri vzdelávaní.

V dnešnej dobe je pomerne náročné vymedziť deťom hranice, najmä ak je výchova v domacom prostredí veľmi benevolentná. Vymedzenie hraníc vo výchove detí je kľúčové pre ich zdravý vývoj a formovanie sa do zodpovedných a rešpektujúcich dospelých jedincov. Stanovenie hraníc vo výchove detí je dynamický proces, ktorý vyžaduje

trpezlivosť, lásku a porozumenie. Je potrebné, aby boli hranice stanovené konzistentne a dôsledne, aby bola dôležitosť dodržiavania pravidiel jasne a jednoznačne komunikovaná, aby boli nastavené primerané dôsledky za ich nedodržanie, čím sa budujú pozitívne vzťahy a vzájomný rešpekt.

Učiteľ môže svoju prácu chápať aj ako formu poslania, služby a obety v prospech svojich žia-

kov. Z kresťanského pohľadu je vzťah medzi učiteľom a žiakom viac ako len profesionálny alebo akademický vzťah; je to aj duchovná interakcia, ktorá môže prispieť k celkovému duchovnému rastu a rozvoju oboch strán.

Vzťah medzi žiakom a učiteľom je základom každého vzdelávacieho prostredia. Otvorená komunikácia, pochopenie a vzájomná podpora tvoria jadro

tohto vzťahu. Keď žiaci a učitelia kráčajú spolu, čelia výzvam a podporujú sa navzájom, vytvárajú prostredie, kde môže každý jednotliviec prosperovať a dosiahnuť svoj plný potenciál. Takže nech žiaci a učitelia pokračujú v tomto spoločnom putovaní so vzájomným pochopením a podporou, pretože to je kľúčom k úspechu a rastu nielen vo vzdelávaní, ale aj v živote.

Beátka a Janka

Učiteľka z top 30 najlepších učiteľov Slovenska v roku 2023

1. Zuzka podme od začiatku. Odkiaľ si prišla do Svitu?

Z pôrodnice až z ďalekého Kežmarku. Odvtedy bývam a mám to šťastie, že aj pracujem vo Svite. Ranné školské roky som prežila na základnej škole na Mierovej ulici, kde aj v súčasnosti učím. Po základnej škole som nastúpila na tzv. „nové“ Gymnázium v Poprade, kde som študovala počas turbulentných rokov 1987-1991 a po maturite som sa prihlásila na Pedagogickú fakultu Univerzity Pavla Jozefa Šafárika do Prešova.

2. Ako prebiehali tvoje študentské roky?

V Poprade sme boli dobrá partia veľmi šikovných mladých ľudí, tu samozrejme nehovorím o sebe, ale hlavne o mojich spolužiakoch, ktorí to dotiahli v živote ďaleko. Okrem iných aktivít som pracovala aj v školskom časopise Dialóg, ktorý bol už v čase pred revolúciou pomerne otvoreným a moderným médiom. Ale na Gymnázium prebiehal skutočne čulý študentský život, na ktorý rada spomínam. Na vysokej škole som študovala odbor učiteľstvo prvého stupňa, takže sme „zabrdli“ skutočne do každého odboru, s ktorým sa stretávajú deti na prvom stupni od skoku do diaľky, cez lyžovanie, až po maľovanie závesov alebo písanie krasopisne do prváckych písaniek ☺. Avšak mu-

sím povedať, že škola nás úplne dostatočne nepripravila na reálny život medzi deťmi.

3. Aká bola tvoja mimoškolská činnosť na VŠ?

Ja som utekala, len čo to bolo možné, naspäť domov. V tom čase sa začal stavať kostol a my sme spolu s mladými z farnosti každý víkend spievali vo farnostiach po celej našej diecéze a zároveň prosili o financie na stavbu našich kostolov. Po postavení farského kostola a fary som sa venovala hlavne rozvíjaniu skautingu, nakoľko ani neviem ako, ale stala som sa vodkyňou skautov vo Svite, asi preto že vo svojich 20 tich rokoch som bola najstaršia z partie mladých, ktorých tento spôsob života oslovil. Veď mi aj prischlo skautské meno Babka. Mala som veľké šťastie, že okolo mňa boli veľmi schopní mladí ľudia, ktorí boli veľmi talentovaní a mali túžbu slúžiť a pomáhať iným, za všetkých spomeniem len Luciu Medelskú, Petra Weinczlera, Petra Palušáka alebo Mira Martinca, ale bolo ich skutočne veľmi veľa. Spolu sme organizovali skautské tábory, víkendovky, hrali sme divadlá, cvičili akadémie, spievali v spevokole a hlavne chodili do prírody...

4. A čo rodina?

Mám dvoch bratov, Andrej je kňazom v Jánovciach, okrem starostlivosti o svoju farnosť sa aktívne venuje skautom v

diecéze a Michal je dobrovoľným členom Horskej služby. Obaja pomáhajú iným ľuďom, tak ako nás to naučili a svojím príkladom k tomu viedli naši rodičia. Spolu s manželom Marošom máme štyroch synov a tiež sa im snažíme odovzdať tento odkaz.

5. Aké máš krédo v práci?

Moje heslo je „Dobro detí na prvom mieste“, o to sa snažím v práci každý deň.

6. Zmenili sa deti v čase keď si začínala a deti dnes?

Deti sú stále deťmi. Terajšie deti to majú paradoxne ťažšie ako deti pred tridsiatimi rokmi. Mám pocit, že súčasné deti nové technológie okrádajú o detstvo, ktoré sme prežívali my alebo mladí pred dvadsiatimi rokmi.

7. Prečo ťa vybrali medzi top tridsať učiteľov Slovenska?

Lebo som top učiteľka. ☺ :-). Ale trochu vážne, pred niekoľkými rokmi nás oslovila so svojou žiadosťou jedna mamička budúceho prváčika, so záujmom o štúdium na našej škole. Napriek tomu, že jej syn je nevidiaci, pani riaditeľka ho zaradila do triedy, kde som mala byť triednou učiteľkou a spýtala sa ma, či to zvládneme. Bola to výzva a ja som sa ešte nestretla vo svojej dvadsaťpäťročnej praxi so žiakom, ktorý mal taký hendikep. Zo začiatku som si nevedela

predstaviť aké to bude, no rozhodla som sa do toho ísť aj preto, že sama som mama a viem si predstaviť, aké by to bolo ťažké pustiť šesťročného dieťa na týždňovky na internát alebo ho každý deň voziť do školy tam a späť do Levoče. Zvládli sme spolu štyri roky, samozrejme, a to chcem zdôrazniť, väčšinu práce odvodili s Ad'kom úžasné asistentky Sonička a Zuzka,

ktoré boli pre neho v škole ako by jeho „oči“, ba miestami aj družé tzv. školské mamy. Ja som sa iba snažila zadávať úlohy, sem tam niečo skontrolovať a hlavne čo najviac zapájať Ad'ka do každodenného života triedy. Myslím, že sme boli, a vlastne aj sme, všetci deti i učitelia, ktorí učili v našej triede obohatení Ad'kovou prítomnosťou, túžbou po poznaní i šikovnosťou, kto-

rá nám je vzorom. Tak možno preto ma navrhli i vybrali medzi učiteľov, ktorí odovzdávajú to najlepšie, čo je v nich druhým, najmä deťom. Už dosť bolo o mne.

8. A čo by si chcela odkázať našim čitateľom?

Nech svojim životom prinášajú iným ošoh, pokoj, lásku, radosť a nech to robia na väčšiu slávu Božiu.

ZMK

Odozva na Duchovnú obnovu na Spišskej Kapitule.

Spoveď super, strava tiež a celkovo to nebolo zlé, čakal som, že to bude horšie.

Mne sa to strašneee páčili tie prednášky, boli v pohodeee, no najviac ma bavila tá s kňazom, čo som bol uňho na spovedi, no potom jedlo mi chutilo, takže pohodičkaaaa. Spoveď bola fakt parádna u toho kaplána alebo farára neviem teraz. Poznávacia hra bola sranda a užitočná, pretože niektoré deti čo tam boli som ani nepoznal, tak som ich spoznal. A najväčšiu radosť mám, že som sa viac spoznal s Bohom. Takže tak.

No tak bolo to fajn, bola sranda, prednášky boli dobré a zaujímavé a také na zamyslenie a adorácia bola tiež dobrá a aj tie hry boli dobré a celkovo aj jedlo a aj šport, no proste bolo to dobré. Len keby máme viac času na izbách a tak že nenáhlime všetko hneď, ale to je asi kvôli

tomu že sme mali len 2 dni namiesto 3.

Ja by som sa chcela poďakovať za duchovnú obnovu. Bolo to úžasné, znova ma to naplnilo a cítim v sebe takú radosť, a teda dúfam že sa aj ostatných aspoň trošku Boh dotkol, lebo prednášky boli neskutočné, kňazi veľmi krásne rozprávali, až som občas mala zimomriavky, jedlo bolo fantastické a tiež sa mi páčilo, že sme spievali lebo to tak celé oživilo, hlavne tá Adorácia, neviem prečo, ale cítila som sa ako v nebi. Aj to, že sme si mohli klaknúť pred sviatosť oltárnu a povedať mu to, čo cítime, bolo že wau... , nápad s krížom a klincami, ktoré predstavovali naše hriechy sa mi tiež veľmi páčil. Síce tam bola trošku miestami zima, ale bola to taká menšia obeta, a hlavne sa chcem poďakovať animátorom, lebo mali toho naozaj veľa, a tiež boli už ku koncu dňa zničení ale bolo

vidno že do toho dali všetko, celé svoje srdce.

Mne osobne sa tam veľmi páčilo - prednášky a svedectvá boli krásne, ubytovanie a jedlo boli super aj program. Pesničky, čo sme spievali, som skoro všetky poznala a boli super. Keď sme mohli držať trňovú korunu, okúsili sme aspoň kúsok bolesti, ktorú musel za nás vytrpieť Pán Ježiš. Najviac sa mi ale páčila adorácia, kde sme mohli byť veľmi blízko Sviatosti Oltárnej. Bolo to silné ... som spokojná a dúfam, že takáto obnova sa uskutoční aj na budúci rok.

Na duchovnej obnove sa mi veľmi páčilo, naučila som sa veľa nového z rôznych prednášok, ubytovanie bolo výborné aj s jedlom a mali sme na izbe srandu. Viac som sa priblížila k Bohu. Ďakujem.

Kráčať s Ježišom

Ježiš chodil po mestách a dedinách, učil a kázal evanjelium o Božom kráľovstve. A bolo s Ním dvanásť vybraných apoštolov, niekoľko žien a veľa iných ľudí, ktorým sa páčili kázne, ktorí boli zvedaví, ale aj ktorí chceli byť uzdravení. A práve tí Dvanásť dostali *poslanie* pokračovať v misii lásky, keď Ježiš vystúpil k Otcovi. Okrem kázania dobrého posolstva o Božom kráľovstve si Ježiš svojich vyvolených formoval, aby mohli neskôr pokračovať v jeho diele evanjelizácie. Obyčajní ľudia boli povolani nasledovať ho a stali sa Jeho učeníkmi.

Učeníci spolu s Máriou „mali jedno srdce a jedného ducha“ (Sk 2,42) a spoločne putovali po ceste Ježiša – Toho, ktorý je jedinou cestou vedúcou k Otcovi. V živote a v Božom poslaní skutočne znamená vybrať si Ježiša za svoju cestu, kráčať jednotne po tejto ceste a spoločne pociťovať účinky pôsobenia Cirkvi vo svete.

Boží Duch, ktorý osvecuje a oživuje cestu povolania, je ten istý Duch, ktorý pôsobil v Ježišovej dobe. A tak ako apoštol aj my - zasvätení dávame sa viesť Bo-

žím Duchom pre našu spásu a pre spásu bratov a sestier. S Jeho pomocou odovzdávame svetu evanjelium lásky a pravdy. Nezištná láska je ukrytá v zasvätení sa Bohu, modlitbe, obete, radosti, úsmeve, jednoduchosti, ale aj konkrétnej apoštolskej činnosti.

Preto aj naša Kongregácia Sestier Služobníčok Najsvätejšej Panny Márie nepoškvrnene počatej je vo farnosti Svit už 27 rokov. Pomáhame ľuďom byť blízko Bohu a kráčame s nimi na ceste viery. Všetky sestry sme aktívne v školstve. Pracujeme v materských, základných a aj umeleckých školách. To je hlavné poslanie. Ukazovať Ježiša svetu, pomáhať núdzným a starať sa o deti ako o *najdrahší poklad* ako nám to hovoril náš otec zakladateľ bl. Edmund Bojanowski. Či je to formou katechézy, rôznych aktivít v škole, či vo farnosti alebo milého povzbudivého slova. Inokedy je to zas modlitba a život spolu s deťmi v materskej škole. Využívame rôzne formy ako sa stretnúť s mladými a deťmi napr. pri hraní na gitaru,

spevokole, príprave detí na sviatosť 1. sv. prijímania. Obzvlášť nás tešia stretnutia - príprava na sviatosť birmovania podľa novej formy Vyvolení, kde v skupinkách môžeme s mladými kráčať cestou viery a smerovať ich život k Bohu.

So sestrami v komunite tiež kráčame spolu za Pánom. Prežívame spoločné modlitby, adorácie, rozhovory, duchovné aktivity, spoločne trávený čas.

Každý z nás kráča s Pánom. Niekedy je to v hľadaní Božej vôle, inokedy v odovzdaní sa do Božích rúk pri rôznych ťažkostiach a problémoch. Pamätajme, že v tom nie sme sami. Na našej ceste nám pomáha naša nebeská matka Panna Mária, ktorej najviac záleží, aby sme kráčali spolu s Ježišom, naši svätí patróni, anjeli strážni, ale aj svätí, ktorých si zvlášť uctieваме. Cítíme ich prítomnosť, orodovanie, pomoc. Preto sa povzbudíme slovami sv. Terezky z Lisieux:

„Chcem pracovať jedine z lásky k tebe, s jediným cieľom, aby som ti spôsobila radosť, aby som potešovala tvoje Najsvätejšie Srdce a zachraňovala duše, ktoré ťa budú večne milovať.“

S. M. Dalmácia

Báseň- Kráčame spolu (Blaženka Gáborová)

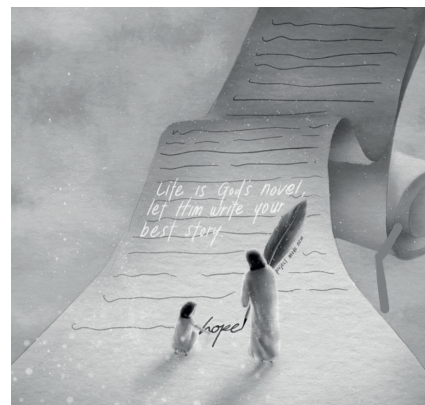
KAM SIAHA TVOJA LÁSKA
PANE,
TVOJA LÁSKA VŠEMOCNÁ?
TEN KTO VIDÍ OČAMI SRDCA
TEN JU SPOZNÁ?
SPOZNÁ JU PODĽA TVOJICH
NEŽNÝCH SLOV
SPOZNÁ JU, KEĎ KRÁČA S TEBOU
DŇOM I NOCOU.
VO VEĽKEJ POKORE SA SNAŽÍME
HĽADAŤ TVOJU VÔLU
DAVAŠ NÁM DO SRDCA TÚŽBU
SVOJU
PRIVIEŠŤ HRIEŠNÉ DUŠE SPÄŤ
DO
TVOJHO NEBESKÉHO DOMU.

ŽIT DOBRO NA ZEMI POMÔČŤ
TÝM,
ČO SÚ ZRANENÍ NA ULICI
SCHULENÍ,

DAŤ LÁSKU OPUSTENÝM A
PRITOM ZOSTAŤ
S TEBOU SRDCOM SPOJENÝ.

AJ KEĎ SA CESTA K SVÄTOSTI
ZDÁ BYŤ ĎALEKÁ
SVOJU BLÍZKOSŤ SI NAM ZANECHAL.
ZANECHAL SI SEBA V EUCHARISTIÍ.
TÁ JE ZDROJOM NAŠEJ SILY,
A TAK VIEŠŤ ŽIVOT BOHUMILÝ.
PRETO KRÁČAJME SPOLU S JEŽIŠOM
V DOBROM I ZLOM, MOŽNO S ŤAŽKÝM KRIŽOM,
ALE ZA TO S VEĽKÝM SNOM.
DOSIAHNUŤ VEČNOSŤ
A UVIDIEŤ TVOJU LÁSKAVÚ
TVÁR,
CÍTIŤ TVOJU LÁSKU NEMENNÚ

K NÁM.
NO ZATIAĽ MÔŽME DOSIAHNUŤ
POCIT BLAŽENÝ, TAK, ŽE BUDEME
ŽIŤ SVOJE NEBO NA ZEMI,
S TEBOU NAVŽDY PREPOJENÍ.

Kráčame spolu už 70 rokov ...

Pred 70 rokmi sa začala spoločná cesta manželov Júlie a Andreja Andraščíkovcov, zložením manželských sľubov v kostole Všetkých svätých v neďalekých Batizovciach. Pani Júlia pochádza zo západného Slovenska z dedinky Súlovce pri Topolčanoch a pán Andrej z východu Slovenska - dedinky Kamenica pri Sabinove. Stretli sa temer na pol cesty v našom meste Svit, kde pán Andrej začal svoju pracovnú kariéru ako mladý muž v Baťovej škole práce a pani Júlia ako robotníčka v prevádzke na výrobu umelého hodvábu.

Čiperní manželia nás privítali na prahu svojho domčeka a hneď nás pozvali do svojho kráľovstva. Na stole v ich obývačke dôstojné miesto zaujíma sv. písmo a malý kríž. Napriek tomu že pani domu oslávi tohto roku už 95 rokov a manžel je len o kúsok mladší, humor a dobrá nálada ich neopúšťa. Opýtali sme sa ich, ako prežili svoj život vo Svite.

Kedy ste prišli do Svitu?

Pán Andrej: Ja som prišiel do Svitu v roku 1946, bol som absolventom posledného ročníka štvorročného štúdia Baťovej školy práce. Vyučil som sa strojárskemu remeslu. A v tomto odbore som pracoval na rôznych pozíciách v Chemosvite.

Pani Júlia: Ja som prišla v roku 1950 za svojou sestrou, ktorá tu už pracovala, potom ako som musela kvôli zdraviu odísť z Partizánskeho. V Chemosvite som tiež pracovala až do odchodu do dôchodku.

Ako si spomínate na život mladých ľudí v tomto období?

Obaja: Život mladých mal svoj presný poriadok a disciplínu. Museli sme dodržiavať presné pravidlá, no zároveň to bol život plný veselosti. Mladí sa stretávali na korze pri Spoločenskom dome, kde bolo často toľko ľudí, že sa nedalo prejsť na druhú

stranu. Celé mesto bolo vtedy mladé. Ľudia žili družne, nezaťvárali sa do bytov ako je to teraz. Hrávali sa divadlá, v zime sa organizovali plesy, v meste i na bagrovisku hrávala živá hudba, tancovalo sa.

Založili ste si rodinu a bývali ste stále na tom istom mieste?

Pani Júlia: Vo Svite sme bývali na troch miestach, až sme sa nakoniec v šesťdesiatych rokoch usadili v tomto radovom domčeku na našej ulici. Tento domček sme si kúpili aj z dôvodu, že náš syn Ondrej je nepočujúci a myslili sme si, že by sa mohol v pivničných priestoroch venovať nejakému remeslu. Okrem Ondreja máme aj syna Dušana. Obaja sa oženili, majú deti a dožili sme sa už i pravnúčat.

Pán Andrej: Ondrej sa stal nepočujúcim ako malé dieťa, po prekonaní ťažkej choroby, z ktorej sa ledva zotavil. Keď sme s

ním prišli po troch týždňoch na kontrolu do nemocnice, primár nechcel veriť, že je to to úbožiatko, ktorému už nedával šancu na zotavenie. Syn neskôr chodil do školy pre nepočujúcich v Prešove, kde boli ozaj ťažké podmienky na život. Každý týždeň v nedeľu sme ho navštevovali. Druhý syn hrával futbal za Svit a bol v ňom skutočne dobrý.

Ako ste prežívali svoju vieru v čase, ktorý neprial cirkvi?

Obaja: Nikomu nemusíme vysvetľovať, že vo Svite nebol kostol, preto sme na sv. omše chodievali predovšetkým do Batizoviec, ale aj do Lučivnej a Popradu. Často to vyzeralo ako procesie, ktoré idú cez pole do Batizoviec.

Ako to bolo po zmene režimu?

Pani Júlia: Obaja sme sa zapojili do stavby kostola, ja som va-

čila od začiatku výstavby až do konca v kuchyni pre robotníkov a manžel pracoval na výstavbe nášho chrámu.

V novopostavenom kostole sme mali svoje miesta vpravo pod obrazom Panny Márie Matky Cirkvi spolu s manželmi Solavovými a Akurátnymi, významnými staviteľmi kostola. Dnes už do kostola nezájdeme, ale vždy sa potešíme každomesačným

milým návštevám pána farára.

Čo Vás udržiava v dobrej pohode v takom vysokom veku?

Pán Andrej: Naša generácia bola vždy v pohybe, často a všade sme chodili pešo. Chodili sme na výlety do Tatier, na Babu, na turistiku sme brávali aj naše deti.

Pani Júlia: Ja som si dokonca po príchode do Svitú kúpila aj nohavice, aby som mohla cho-

diť do hôr, aj keď v tom čase to nebola samozrejmosť pre ženu – chodiť v nohaviciach. A hlavne stále sa treba smiať, veď to čistí pľúca.

Obaja: Posilňuje nás aj naša viera, ktorú sme prežívali ako každodennú samozrejmosť, ktorá patrila vždy k nášmu životu. Ani prekážky a životné kríže nás neodradili od vernosti Bohu a Cirkvi.

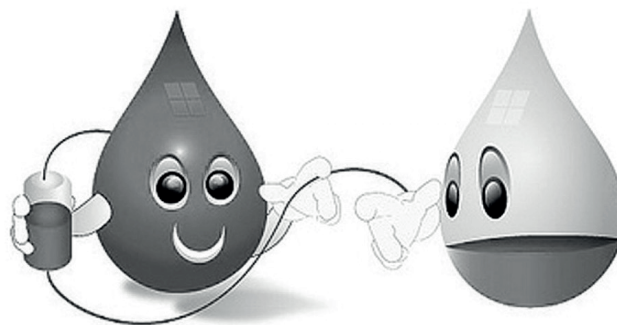
Krv, ktorá zachraňuje životy

Pred pár dňami som dostala krásnu sms: „Vaša krv dnes zachránila ľudský život! Ďakujeme. S úctou NTS SR“. Darcom krvi som už dlhé roky, ale takúto sms som dostala prvýkrát.

Darovávať krv som sa rozhodla hneď po skončení školy. Zo začiatku to nebolo jednoduché. Po prvých troch odberoch mi bývalo veľmi zle, aj niekoľko dní. Pamätám si, ako mi raz prišlo zle počas sv. omše, ešte „v búde“ – predchodkyňi nášho kostola. Sestra ma vyviedla von, ale nepomohol ani čerstvý vzduch, stále ma obchádzali mdloby. Sadla som si na zem a sestra zohnala človeka ochotného odviezť ma na pohotovosť... Ale ani takáto skúsenosť ma neodradila od darovania krvi. Stačilo vydržať, nevzdať sa a ono sa to poddalo, organizmus sa prispôbil.

Po čase prišli ďalšie kontraindikácie – tehotenstvá, materstvá a zdravotné problémy. Dlhší čas som bojovala s problémami s pečťou. Dokonca som absolvovala aj vážnu operáciu pečene. Vtedy ma aj vyradili zo zoznamu darcov krvi. Ale moja túžba pomáhať ľuďom, ktorí potrebujú túto ničím nenahraditeľnú a životne dôležitú tekutinu, bola väčšia. Po dlhej rekonvalescencii a niekoľkých rokoch s pravidelnými kontrolnými vyšetreniami u lekárov som požiadala o možnosť znova darovať krv. Dostala som zelenú. A moja červená tekutina znova pomáha ľuďom „s rovnakou krvnou skupinou“ ☺

V minulom roku som splnila podmienky pre udelenie zlatej Jánskeho plakety. Na slávnos-

tnom odovzdávaní Jánskeho a Kňazovického plakiet som stretla viacero známych tvárí. Boli medzi nimi kolegovia môjho manžela, ale aj naši akolyti - Jožko Košťál a Karol Krett. A ešte mnoho ďalších. O niektorých som vedela, že patria do veľkej rodiny darcov, niektorí ma prekvapili, že sú tiež jej súčasťou.

Znova som si uvedomila, že ľudí ochotných pomáhať je veľa. Je obrovské množstvo ľudí, ktorí nesú svoj kríž choroby. Vedľa nich však kráčajú súputníci, ktorým ich osud nie je ľahostajný. Nemôžu síce precítiť úplnú ťarchu bremena chorých, lebo to nemôže nikto, kto nekráča v ich topánkach. Ale môžu, a hlavne chcú, im pomáhať. Je jedno či dobrým slovom, návštevou, záujmom o ich potreby fyzické, duchovné, či materiálne, alebo už spomínaným darovaním krvi. Podľa mňa najdôležitejšie je dať im vedieť, že v tom nie sú sami. Veľmi výstižné mi v tej súvislosti pripadajú slová titulnej piesne zo seriálu Sanitka, ktorý si určite pamätajú tí skôr narodení: „Příteli chvátej, SOS, ať jsem i zítra čím jsem dnes... z

vlastního spánku mužesh krást, jen času svého dej mi část, společne mužem tentokrát neprohrát...“

A ešte niečo som si uvedomila. To najdôležitejšie! Doteraz som hovorila o krvi, ktorá zachraňuje naše časné životy. Ale čo Kristova Krv?! Tá vytekla z Božích žíl. Za každého jedného človeka, ktorý kedy žil a bude žiť na tejto zemi. Aby mal život večný. Boh obetoval svojho jediného Syna. A Syn to neodmietol, prijal to z lásky k Otcovi a z lásky k nám. Uvedomujeme si? Sme za to dost vďační?

O tom by vedeli rozprávať naši duchovní otcovia, kňazi. Stretávajú sa s tým nielen pri smrteľných posteliach, ale aj v svedniciach. Sú svedkami veľkých obrátení. Niekedy na konci života, inokedy uprostred. Pod vplyvom choroby, či iných udalostí. Možno vymodlením niekoho iného, kto kráča vedľa. Kiežby mohli čo najčastejšie poslať Ježišovi tú nádhernú sms: „Ježišu, Tvoja krv dnes zachránila ľudský život pre večnosť! Ďakujeme!“

Ludmila Matúšová

Kráčajme spolu s diagnózou

Nie je diagnóza ako diagnóza. Ambulancia ako ambulancia. Vyšetrenie ako vyšetrenie. Liečba ako liečba. Takto by sme snád' mohli uviesť ešte veľa spojení, ktoré opisujú situáciu, keď človek musí navštíviť lekára.

Priznajme si, nikto z nás nenavštevuje ambulancie lekárov s úsmevom na tvári. A vôbec nie vyšetrenia, ktoré musí ako pacient podstúpiť. Ak áno, prepácte mi. Keď má človek zdravie, mnoho vecí si ani neuvedomuje. Berie ich ako samozrejmosť, automaticky. Chodí do práce, s manželom (manželkou), rodinou na dovolenky, stretáva sa s priateľmi, spoznáva rôzne krajiny, prírodu, oddychuje, relaxuje. Máme však deň správne rozvrhnutý? Väčšinu dňa nám zaberá práca, to rozumiem. A čo ďalej? Starostlivosť o rodinu, prechádzky, telka, PC, naše koničky a ako veriaci si vyhradíme nejaký ten čas na modlitbu, stretká či svätú omšu. Nevenuujeme Bohu toho času primálo? Povieme si že nie, veď dni plynú veľmi rýchlo a to čo robím pre seba, čo sa týka môjho duchovného života, snád' aj stačí.

Boh je však správcom života. Príde deň, keď na semafore nášho života zasvieti červená. STOP. Zastav sa. Musíme stáť a čakať. Červená v živote človeka je aj, ako bolo v úvode spomenuté, diagnóza. Zvlášť, keď sa jedná o onkologické ochorenie. Človek sa zrazu, ani nevie ako zastaví a v svojich myšlienkach spracováva slová, ktoré počul v ambulancii lekára.

Prichádza šok - čo je myslím si prvá, prirodzená reakcia psychiky človeka, na úplne že vôbec nečakanú a ohrozujúcu zmenu v našom živote. Ten sa u nás objaví hneď po oznámení diagnózy a v nás zavládne smútok, strach, zmätok a samozrejme množstvo otázok.

"Ja??? Nie!!! Prečo ja??? Prečo práve teraz??? Čo moja rodina??? Nemôžem teraz odísť!!! Zvládnem to??? Čo budeme

teraz robiť??? Prečo to Boh dopustil práve tebe???" A určite mnoho a mnoho ďalších.

Sadneme si s manželom (manželkou) za stôl a snažíme sa prebrať to, čo nám bolo oznámené. Prichádzajú slzy, strácajú sa slová, človek chce byť možno chvíľu sám, možno by kričal alebo len tak mlčal. Začína sa pomaly preberať nová realita života. Netreba jej podľahnúť, nie je to vôbec jednoduché, ale dá sa to. Áno, závisí to aj od povahy človeka samotného, ako začne svoje ochorenie spracovávať, ako sa vyrovná so situá-

ciami, ktoré prídu ďalej. A kde je Boh??? Na neho sa zabudlo? Nie. Máme známych, priateľov, kňazov, rehoľnice, blízkych či vzdialených, ktorí sa budú za mňa modliť. Cez slzy sa ťažko rozpráva, vysvetľuje. Rozposielajú sa smsky so stručným obsahom o vážnosti choroby a prosbou o modlitbu.

Stále červená. Začína proces vyšetrení, získaní informácii o rozsahu ochorenia. A prichádza liečba. Vďaka pokroku medicíny sa na trh dostáva množstvo nových, účinných liekov. Áno, pri tejto diagnóze je to boj na dlhé lakte. Boj, ktorý častokrát končí prehrou. "Ale Bohu nič nie je nemožné." Lk 1,37.

Človek musí zatvoriť dvere za

prácou (zamestnaním), za svojimi koničkami, ktoré mu boli blízke, otvoriť nové dvere a vojsť do miestnosti novej etapy života. Etapy s časom. Prichádza čas bez zamestnania, ktorý si človek predtým nevedeli reálne predstaviť, a čas s krížom, ktorý začína niest'. Snaží sa odložiť otázku: "Prečo toto utrpenie?" A zároveň si sám sebe odpovedá: "Ale prečo nie aj ja?" Trpí snád' každý. Vinný, nevinný, pekný, škaredý, dobrý, zlý... každý si nesie ten svoj kríž. Pri otvorení Svätého písma, v starom zákone sa objavuje postava Jóba,

ktorý ako nevinný veľmi trpel. V mysli sa začína vynárať otázka, aký zmysel má toto utrpenie človeka? A či vôbec má zmysel. Určite áno. Učí nás to byť pokornejšími, obetavejšími, viac spoznávať a prijímať evanjelium, prehodnotiť svoj doterajší

život.

Červená... Dni plynú, pokračuje liečba, ktorá prináša priaznivé, ale aj nežiadúce účinky, ktoré je potrebné tiež prijať. Reakcie sa počas ochorenia striedajú, prelínajú ale i vracajú. Každý deň je iný, ľahší, ale objaví sa i smútok, či strach. Človek častejšie otvára Sväté písmo, hľadá v ňom slová, ktoré sú potechou, povzbudením pre ďalší život. Dvere Božieho Milosrdenstva sú otvorené dokorán. Sú to dvere Boha, ktorý vždy prijíma všetky prosby, žiaľ, otázky. Len je potrebné prekročiť prah. Nedovoľme, aby sme ostali stáť pred týmito dverami. V takýchto dňoch to človek veľmi potrebuje. Veľkou

pomocou je modlitba, ktorá je jedinečnou príležitosťou zblížiť sa s Kristom i s jeho Matkou Pannou Máriou. Čas sa vyplňa modlitbou posvätného ruženca, Korunky k Božiemu milosrdenstvu, či sledovaním svätej omše. Katolícke televízie či rádia sú tiež dobrým spoločníkom počas dňa. Vyberajú sa knihy z knižnice a ich obsah naplňa srdce človeka. Musíme zamestnať myseľ, aby myšlienky nesmero-

vali k diagnóze. Tak sa ťažký ba- toh, ktorý sa nechceme objaviť na našom chrbte nesie ľahšie. Vážne ochorenie a kvalitný, naplnený život sa nevyklučujú. Platí, že je veľmi nápomocné prijať diagnózu, urobiť z nej to najlepšie čo sa dá a hľadiť vpred. Červená... Na chvíľku sa zastaví aj rodina pacienta. Aj ona prežíva pochybnosti a úzkosť. Je však veľmi dôležité, aby v nej človek s diagnózou nachádzal veľkú

oporu, aby mu dokázali podať pomocnú ruku, povzbudiť, dať silu, optimizmus. Hoci stále stojíme na červenej, keď je človek s diagnózou veriaci, vždy si môže spomenúť, že Boh svoju lásku k nemu dokázal smrťou na kríži. Otázka: "Prečo? sa mení na otázku: "Čo mi chce Boh touto chorobou povedať?" Možno len to, že človek s diagnózou je tichým svedkom mocných Božích činov.

Kolegialita

Štatistiky hovoria, že ľudia trávajú v práci väčšinu svojho denného bdelého času (teda aspoň tí, ktorí pracujú). A väčšinou pracujú v kolektíve. Spolupracovníkov si málokedy môžeme vybrať. Ale môžeme sa rozhodnúť ako sa budeme správať. Urobme všetko preto, aby sme sa v práci cítili príjemne, my aj naše okolie. Ako hovorí Don Bosco: „Keď chceš, aby iní znášali tvoje nedostatky, ochotne znášaj nedostatky iných.“ Lenže on je svätý!...

V jednom pracovnom kolektíve sa nájdú rôzni ľudia, s rôznymi charaktermi, s rôznymi povahovými črtami, s nerovnakými pracovnými skúsenosťami a s rozdielnou výkonnosťou. Ako toto všetko sklbiť?

- Vy šikovnejší, majte trpezlivosť s pomalšími. Dajte im čas, priestor a dobré rady ako sa vám vyrovnáť.
- Vy menej výkonní snažte sa zlepšovať a vyrovnáť tým, čo sú pred vami. Neulievajte sa a nečakajte, že prácu za vás urobí Samo alebo Sato...
- Vy nadriadení nepozeraajte sa na svojich ľudí „zvrchu“. Budte prísni, ale spravodliví. A ľudskí.
- Vy podriadení nezneužívajte dobrotu svojich šéfov. Neklamte a nepodvádzajte, keď si myslíte, že na to nikto nepríde. Minule sme s kolegom z vedľajšieho oddelenia riešili nejakú úlohu. Na jej vyriešenie sme nemali rovnaký názor. Hovorím mu: „Príď za mnou, prejdeme si to.“ „A čo keď sa pohádame?“ „No a čo, to je úplne v poriadku.

Je to kvôli vyriešeniu úlohy. Ved' nezostaneme pohnevaní. Keď sa stretne na chodbe, zase sa usmejeme, pozdravíme a prehodíme pár slov.“ „Máš pravdu“, prítakal.

Vždy, keď v práci niekoho stretne – na chodbe, pri výťahu, v kancelárii - pozdravme sa a pridajme úsmev. Ten nič nestojí a má vysokú pridanú hodnotu. Prihovorme sa, stačí pár slov, možno vtipných – no nie za každú cenu. Ak vidíme, že niekoho niečo trápi, položme mu nevtieravú otázku. Ak sa chytí a má chuť rozprávať, vypočujme ho. Venujme mu svoj čas, možno po pracovnej dobe... Všetci títo ľudia sú naši spolupútnici v pozemskom živote. A nikdy nevieme, či nie sme nástrojom Božej pomoci konkrétnemu človeku. Majme preto otvorené oči i uši, ale najmä srdce.

Keďže v jednej firme pracujem už desiatky rokov, s rôznymi ľuďmi mám veľa pekných zážitkov. Raz sme s jedným kolegom splnili nejakú náročnú úlohu.

Jeho nadriadený, riaditeľ, bol s našou prácou veľmi spokojný a povedal nám: „Keby som bol riaditeľom, dal by som vám odmenu 😊“ Pobavilo nás to... Odvtedy už prešli nejaké roky, spomínaný pán riaditeľ je už dávno na dôchodku. A tento môj obľúbený kolega pred pár dňami vytiahol túto spomienku: „Pamätáš sa? Ako sme raz vtedy takmer dostali odmenu?“ „Áno, veľmi dobre si pamätám. Ale musím ti niečo povedať... Keď nedávno mal môj manžel vážnu nehodu a obidvaja sme boli niekoľko mesiacov bez príjmu, tento pán riaditeľ na dôchodku mi poslal štedrú finančnú pomoc. A nebolo to z firemných peňazí, ale zo svojho vlastného účtu.“ „To som nevedel. Toto úplne mení môj pohľad naňho!“ Bola som veľmi rada za tento rozhovor. Nikdy nepremeškajme príležitosť, ak môžeme niekoho pochváliť a ukázať človeka v lepšom svetle.

Ludmila Matúšová

Spolu s Kristom aj v práci

V mojej práci stretám denne množstvo ľudí, pretože pracujem v pokladni obchodu. Často sú títo ľudia spokojní, niekedy vystresovaní a unavení, ale mnohokrát prichádzam do kontaktu s ľuďmi nešťastnými, frustrovanými či nahnevanými. Táto posledná skupina prenáša svoju negatívnosť mnohokrát na ostatných.

Cítim ako svoje poslanie veriaceho človeka vyžarovať Božiu lásku a pokoj, pretože sme to dostali prostredníctvom kontaktu so živým Bohom.

Zažívam často vo svojej pokladni malé zázraky. Raz prišla zaplatiť svoj nákup starinka. V jej košíku bolo naozaj len to najnutnejšie, základné potraviny. Určite do Svitú pricestovala z niektorej okolitej obce. Keď som dokončila blokovanie, starinka vybrala svoju peňaženku, aby zaplatila, no zistila, že jej chýbajú dve eurá.

Za ňou čakal mladý muž s dredmi na hlave. Pozorne sledoval situáciu pre sebou a keď zbadal

problém, čakala som, že začne hundrať alebo prejavovať nespokojnosť s dlhým čakaním. On mi ale očami naznačil, že zaplatí za celý starenkin nákup, vybral platobnú kartu a zaplatil. Bolo vidieť, že mal v srdci dobro. Najprv ma jeho vonkajšok oklamal, nečakala som tento dobrý skutok ani ja a ani starinka. Inšpiroval ma a ja vždy mám pri sebe svoju platobnú kartu, aby som prípadne mohla v takejto situácii pomôcť.

lnokedy nastala situácia, že v rade stáli traja zákazníci, mladá dáma, za ňou muž na vozíku a posledný bol mladý muž. Dvaja krajní si krátili čakanie pozerať do mobilov a nevšimli si, že muž na vozíku potrebuje pomoc s vykladaním tovaru na pás. Môj kolega a ja sme pomohli, nielen preto, že nás to učia na firemných školeniach, s láskou sme poslúžili blížnemu. Cítila som, že mám odovzdať kúsok Božej lásky a pomoci druhému, pretože vďaka tejto Božej láske žijeme, mali by sme ju

aj my odovzdávať ďalej formou záujmu, úsmevu, milého slova, želania pekného dňa. Možno aj tak pomôžeme druhému niesť jeho vlastný kríž, dáme mu pocítiť, že nie je na tomto svete sám. Ja sama som sa ocitla v ohrození života, lekári už nevedeli, čo majú so mnou urobiť a preto viem, aké dôležité je odovzdať sa Bohu so svojimi trápeniami. Božiu lásku je potrebné zvestovať aj vo svojej práci, nielen preto, že nám to vstúpajú nadriadení a je to súčasťou našej firemnej kultúry. Dobro sa pracuje tam, kde cítiť záujem o svoju osobu, pracuje sa tímovo, keď si pomáhame navzájom.

Najväčší Boží pokoj a jeho lásku cítim v kostole, viem, že sa pre nás obetoval. Cítim povolanie prinášať iným to, čo čerpám v kostole pred bohostánkom. Trebárs aj vo svojej práci, za pokladňou, či medzi svojimi kolegami.

Marta

Kráčajme spolu

„Ale nad všetko toto majte lásku, ktorá je zväzkom dokonalosti.“ (Kol 3,14)

Voláme sa Zuzka a Janko, a o chvíľu to bude 1,5 roka, čo sme sa vzali. Pred svadbou sme spolu chodili takmer 6 rokov, počas ktorých sme sa usilovali budovať vzťah verným kráčaním s Kristom, spoznávaním sa a prípravou na spoločný život. Po zásnubách, pri výbere svadobných obrúčok sme hľadali vhodný verš z Písma, ktorý si dáme na prstene vygravírovať. Hľadali sme niečo, čo nás bude sprevádzať celým manželstvom. Spoločne sme vybrali verš z listu Kolosanom 3,14, ktorý hovorí o láske, ktorá má byť nad všetko v živote. A to nás privádza k zamysleniu: „Čo pre nás znamená láska?“

Už počas randenia sme postupne prichádzali na to, že láska neznamena len kompliment a pekné slovo, zaľúbené držanie sa za ruky počas prechádzok ulicami mesta alebo romantické vyznania. Nie sú to len tie pekné radostné chvíle a spoločné zážitky. Časom sme zisťovali, že skutočná láska spočíva v prijímaní rozdielnosti aj chýb toho druhého, v obeti, odpúšťaní a spoločnom prekonávaní preká-

žok. Najlepším príkladom lásky sa nám tak stal samotný Kristus. Pokiaľ chceme v plnosti poznať lásku, stačí nám uprieť pohľad na kríž. Ako to pretaviť do manželstva a prakticky žiť?

Príručkou sa nám stala 3. kapitola z Pavlovho listu Kolosanom. Úvod kapitoly hovorí o tom, ako máme žiť život zjednotený s Kristom. Nový zjednotený život začíname aj v manželstve, keď sa stávame jedným telom. Boh však musí zostať aj po svadbe na prvom mieste. Keď je Boh na prvom mieste, všetko je na správnom mieste – to je podľa nás to najdôležitejšie v manželstve. Mať čas na spoločnú ale aj osobnú modlitbu, prijímať sviatosti a slúžiť nielen jeden druhému, ale aj spo-

čenstvu Cirkvi. To predstavuje aj umŕtvovanie svojich vlastných predstáv a túžob. V manželstve sa veľa krát musíme prispôbiť a nájsť kompromisy. Manželstvo zahŕňa každodennú obeť pre manželského partnera a rodinu. Netreba si pod týmto predstavovať iba nejaké utrpenie alebo stratu svojho osobného života. Práve naopak, obeť v manželstve má sladkú príchuť, pretože prináša ovocie v podobe hlbšej lásky a úprimnej radosti. Nie je nič krajšie, keď si vieme vzájomne poslúžiť a potešiť jeden druhého. Dávaním láska rastie a prehlbuje sa.

Manželstvo nám ukazuje aj naše chyby a nedostatky. Prostredníctvom partnera sme každodenne konfrontovaní so svojou pýchou, egoizmom, sebaláskou, ktorá nesmie mať medzi manželmi miesto. Toto zrkadlo nás učí byť lepšími, neuspokojiť sa so sebou samým ale naopak, poznávať sa v pravde a rásť vo svätosti.

Dôležitou súčasťou manželstva je komunikácia. Dobrá komunikácia je založená na dôvere, načúvaní a schopnosti rozprávať sa o každodenných veciach i dôležitých témach otvorene, úprimne a predovšetkým s láskou. Snažíme sa o to, aby sa aj v náročnejších chvíľach z nášho rozhovoru nevytratila úcta. Nadávky a urážky nemôžu vychádzať z našich úst. Slovíčka ako „nikdy“ alebo „vždy“ zabíjajú rozhovor. Nie je totiž pravda, že partner „nikdy“ doma neupracuje alebo „vždy“ mešká. Týmto slovám sa snažíme vyvarovať. Je ťažké neraz ovládnuť svoje emócie a nie vždy sa to podarí. V hádkach si povieme veci, ktoré ani nemyslíme vážne a neskôr ich ľutujeme. Aj napriek tomu, že sa pohádame, veľmi dôležité je poprosiť o odpustenie. Tri zázračné slová „prepáč“, „ďakujem“ a „prosím“ nie sú obohratým klišé, ale povinnou výbavou manželskej komunikácie.

Naučili sme sa byť si najlepšiami

priateľmi. Počas nášho manželstva sme zažili veľa dobrodružstiev, krásnych chvíľ, ale aj náročných momentov. To všetko posilnilo naše priateľstvo a nechceme, aby sa na tento dôležitý aspekt manželstva zabudlo. Priatelia si pomáhajú, radi spolu trávia čas, no tiež sa podporujú a tešia sa z úspechov druhého. Rovnako v manželstve je potrebné podporovať individualitu partnera. Jeho túžby, ciele a sny, ktoré vedú k spoločnému dobru. To znamená nežiť len v manželskej bubline, ale udržiavať priateľstvá a byť tu aj pre druhých. Manželstvom sa náš osobný život nekončí.

Zo všetkých týchto slov sa môže zdať, že manželstvo je drina. Ako sa hovorí „čo nič nestojí, za nič nestojí“. Je to však cesta, ktorou človek nekráča sám. Je to cesta, ktorá je dobrodružná, krásna a nenahraditeľná. A čo je krajšie, ako kráčať s milovaným človekom do neba?

Zuzana a Ján Jakubčovci

”Po dome sa chodí v papučkách!” „Nie, topánky sa vyzývajú až keď človek ide spať...”

No a takto nejakto to všetko začalo... a poznajúc slovenskú kultúru, určite viete, kto v tomto mini dialógu povedal čo... ☺

Možno si poviete, že to sú maličkosti... ale keď sa vám mesiac po svadbe konečne podarí dokonale číry slepačí vývar a váš manžel si do neho bez váhania vytlačí pol limetky a zaleje ho čili omáčkou, tak tuto už ide do tuhého, pretože vám okamžite začnú chodiť hlavou výnimky z 5. príkazania! ☺

Za 18 rokov manželstva sme síce ešte ani raz nepoužili boxerové rukavice a naše slovensko-mexické manželstvo, s obrovskou vďačnosťou Pánu Bohu, považujeme za veľmi krásne a požehnané. To však neznamená, že všetko išlo úplne hladko a bez rozdielov. Pretože sa často

môže stať, že si neuvedomíš, že to, čo je pre teba normálne a samozrejmé, pre toho druhého môže byť úplným šokom. Boli sme si však vedomí, že vstúpiť do manželstva s osobou z inej krajiny a z tak rozdielnej kultúry, určite bude prinášať svoje výzvy.

Akékoľvek manželstvo musí dokonca už pred sobášom prejsť rôznymi výzvami (podčiarkujem to “pred sobášom”), pretože je veľmi veľa toho, čo treba zladit', prerozprávať, a na čo sa pripraviť...

Manželstvo je bez výnimky stretnutím odlišnosti, ved' sa v ňom spájajú dvaja odlišní ľudia, z dvoch odlišných rodín (toto je podľa nás najväčšia fuška), s dvomi odlišnými charaktermi, zvykmi a návykmi... to je obvyk-

le dosť, aj ak sú obaja z tej istej krajiny... hoci aj z toho istého mesta... v každom musia manželia nájsť spôsob ako sa navzájom prijímať a robiť šťastnými takými, akí sú.

Ale ak k tomu pridáme ešte aj inú krajinu... kontinent... kultúru, tak vtedy sa veci naozaj môžu „vyostriť“... čo v našom prípade je to o to viac pravda, keďže môj milovaný manžel pochádza z krajiny plávajúcej v čili papričkách.

Vstúpiť do manželstva s človekom z inej kultúry a plus k tomu ešte bývať s ním v cudzej krajine, je naozaj výzvou. Tento „lós“ vyšiel na mňa. A hoci som Mexiko predtým už trochu poznala a úprimne som si ho a jeho obyvateľov zamilovala... (bola som v Mexiku 2 roky pred

svadbou ako dobrovoľníčka s Hnutím Regnum Christi, kde som darovala rok svojho života službe Pánovi v rôznych apoštolátoch), no bývať tam už tak naozaj, čiže nie v komunite, kde je o človeka istým spôsobom postarané, to bolo už úplne iné... lebo to už bolo naozaj!!!

Predstavte si napríklad, že sa konečne naučíte chodiť miestnou MHD, ale autobusové zastávky sú neexistujúce, môžete si kedykoľvek zazvoniť a šofér vám zastaví na najbližšom rohu... všetko je ok, až kým nenastane situácia, keď v autobuse nefunguje zvonček a vy musíte cez celý napráskaný autobus, v ktorom okrem toho ešte stále aj niekto na plné pecky hrá a spieva (oblúbená zárobková činnosť miestnych), na plné hrdlo zarevať: „VYSTUPUJÚ!!!!“, tak to bolo už aj ma mňa – známeho to extroverta – dosť veľa. Priznám, že niekoľko krát som sa radšej previezla o pár ulíc ďalej, len aby som nemusela kričať cez 100 iných hláv.

Alebo si predstavte situáciu, keď z malého Svitú prídete do 7 miliónového mesta, kde sú samé semaforey, 6-prúdové ulice a straasne veľa áut všade, a svokra vám dá kľúče od auta a povie: „Chod' a šoféruj. Auto má poisťku, keby niečo.“ A to je iná džungľa... šoférovanie v krajine, kde je červená na semafore len návrhom a nie príkazom, kde radšej ani nesmiete dodržiavať rýchlosť, ale ísť s davom, inak vás zrolujú... Do dnešného dňa som svojej svokre za toto nesmierne vďačná.

Ale zase bývať v krajine, kde tučet ruží nestojí viac ako 2 € nie je zlé, však? A za tie isté 2 € si nekúpite 1 mango, ale 2 kg...

Ale k veci...

Čo nám pomohlo a pomáha každý deň sa zladit' a prekonávať spoločné výzvy?

Prvoradou vecou vždy pre nás bola komunikácia a otvorenosť voči druhému partnerovi. Byť ochotní chcieť sa pozrieť na veci z jeho uhlu pohľadu, zhodnotiť a rozhodnúť ako z toho vyjsť podľa princípu WIN-WIN, čiže VÝHRA-VÝHRA. Museli sme byť obaja s riešením spokojní, pretože sme hľadali vzájomné šťastie. Rozmýšľali sme s Fernandom, ako to nazvať, a myslím, že najlepšie by sa to dalo vyjadriť slovami „vzájomné dynamicke ustupovanie“. Vedieť, kedy ustúpiť a kedy hľadať spoločné riešenie a satisfakciu vo vzťahu. Je to ako taký pekný valčík... raz idete vzad vy, raz ten druhý...

A to ide od takých vecí ako, kde bude sobáš (lebo veď tu nejde o vedľajšiu dedinu), v ktorej krajine budeme po svadbe bývať... alebo aká kuchyňa bude prevážovať v našom jedálničku (čo môže byť niekedy dosť náročné, keďže pre nich zeler ako koreň neexistuje, a taký kaleráb vôbec nemá význam hľadať...), ...až po to najvážnejšie: ako budeme vychovávať naše deti.

O svadbe sme sa našťastie rozhodli rýchlo... jasné, že Slovensko! Ale mexickú rodinu sme radšej dôkladne na ten náš folklór pripravili... Slávenie sobáša bolo plné tradícií z oboch kultúr. Bolo to nielen dvojjazyčné,

ale predovšetkým krásne a naplňajúce.

Ale prešli sme aj témami ako slávenie Mikuláša (v Mexiku ho nepoznajú tak ako my, ale pre mňa bolo nesmierne dôležité dostať niečo do tej mojej sandále... lebo čižmy v Mexiku moc nehrozili...), cez noc mŕtvych (zase veľmi odlišné od toho, ako si na Slovensku uctievame zosnulých... odporúčam vám pozrieť si rozprávku Coco, aby ste mali predstavu...) alebo slávenie Vianoc... čo už bol tvrdší oriešok... Lebo si predstavte, že tam nemajú takú našu štedrú večeru ani polnočnú... oni najskôr idú neskoro večer na sv. omšu a potom majú vianočnú večeru takmer až do rána... a darčeky sú až ráno... A vo Fernandezovej rodine sa až do môjho príchodu vôbec nestaval vianočný stromček!!!! Viete si predstaviť Vianoce bez stromčeka??? Lebo vraj to bola americká tradícia... po mojom asi dosť nostalgickým vysvetlení, že ide o tradíciu európsku, sa napokon stromček na Vianoce zaligotal aj u svokry a ja som sa cítila pochopená a prijatá. A na oplátku u nás doma každé Vianoce staviame krásny Betlehem na mexický spôsob. Ďalšou výzvou bol jazyk. A píšem výzvou, ale skôr to musíme nazvať požehnaním. Odkedy sme sa s manželom spoznali, najskôr len ako úplne nezáväzní kamaráti, rozprávali sme sa po španielsky. To samozrejme nie je môj rodný jazyk, čo nás však viedlo k tomu, že sme vždy dôkladne vážili slová, ktoré sme používali, uistovali sa, že ten

druhý nám dobre rozumie. Sem tam sme si museli pomôcť angličtinou... Vždy som však mala pocit, že môj manžel dokonale pozná moju španielsku slovnú zásobu, vyberal slová, ktoré som poznala alebo mi automaticky vysvetľoval, keď mal pocit, žeby som niečomu mohla nerozumieť. Za toto som mu veľmi vďačná a preto ho ešte viac milujem. Aj pre jeho chuť a ochotu naučiť sa po slovensky. Je to úplne super, keď ja s deťmi rozprávam po slovensky a viem, že väčšinu dialógov nám rozumie. Nesmierne nám to uľahčuje život.

A deti? To bola úplne nová úroveň. Naše manželstvo sme z neznámych zdravotných príčin 7 rokov prežili bez detí... Ale Pán Boh sa nemýli. Mali sme dost času upevniť náš vzťah a tak manželsky dozrieť. Dnes máme od Pána Boha štyri nádherné a nesmierne živé zázraky. Ale tiež sme si museli prerozprávať niektoré veci. Počnúc tým, v

akom jazyku s nimi budeme komunikovať, tradície, v ktorých ich budeme vychovávať... čiže opäť sme tu pri Mikulášovi, Vianočiach, mexických zvykoch a fiestach, až po to, v akom jazyku sa s nimi budeme každé ráno a večer modliť (toto sa snažíme nejako spravodlivo striedať). A myslím, že nám to v tomto ohľade vôbec nejde tak zle.

VŠETKO je o vzájomnej komunikácii a o dynamickom ustupovaní, v ktorom vždy hľadáme, ako urobiť s láskou šťastného toho druhého, ale tiež nestratiť v tom všetkom seba.

No a posledných päť rokov je náš život ešte o trochu zaujímavejší, keďže aktuálne bývame v Poľsku... Čiže okrem Mexika a Slovenska riešime už aj miestne tradície a ďalší jazyk. Naše deti doma rozprávajú s mamou po slovensky, z ockom po španielsky, v škole po poľsky, učia sa po anglicky, na sv. omšu chodíme po španielsky, na diaľku chodíme aj do slovenskej školy, raz sa

modlíme tak, potom zase onak, tradície nechceme vynechať žiadne a tak náš rodinný život je jedná veľká živá oslava, v ktorej nájdete poprepletané úplne všetko... od domácej vianočky a pirohov, až po domáce tortilly a tacos, od slovenských vianočných kolied až po Viva México! Ale práve to z nás robí tým, kým sme. Sme spolu ako manželia veľmi šťastní a snažíme sa každým dňom pracovať na tom, aby sme sa naďalej zladžovali, na tom, aby nás neprekvapili ani rutina, ani vek, ani únava, ale aby sme si stále hľadali k sebe tú spoločnú cestu a nebrali nič ako samozrejmosť. Lebo láska sa buduje každý deň a každý deň potrebujeme hľadať spôsob ako ju živiť a pestovať. A toto neplatí len pre nás, ale úplne pre každé jedno manželstvo, ktoré chce byť šťastné a žiť v láske. Toto prajeme nám všetkým.

Lucia a Fernando

Vtipy

- Dobrý deň! Ako sa najrýchlejšie dostanem na stanicu?
- Počkajte, odviažem psa.

- **Keď mám chrípku, uvarím si liter vína a hneď je preč!**
- **Chrípka?**
- **Nie, to víno!**

Aj dnes dokážu niektorí muži robiť biblické zázraky. Dokážu premeniť výplatu na víno.

- **Števo, ako to, že máš v diktáte také isté chyby ako Jurko?**
- **To bude asi tým, že máme rovnakú učiteľku!**

Chuck Norris dokáže vypiť vodu z vodovodného kohútika na ex.

- **Čo je to 90, 50, 90?**
- **Jazda okolo policajného radaru.**

Fero príde do školy a píše písomku zo slovenčiny. A pani učiteľka sa pýta:

- Ferko a ty prečo nepíšeš písomku?
A Ferko odpovedá:
- No preto, že som si dal pôst od písomiek.

Profesor sa pýta študentky, čo je to narkóza. Tá mu pokojne odpovie:
- **To je umelé schrupnutie.**

Pri meškaní našich vlakov mali by mať aj osobné vlaky lôžkové vozne.

Príde Miško do školy s veľkou hrčou na hlave.
- **Uštipla ťa osa?**
- **Nedostala šancu. Brat ju zabil kladivom.**

- Čo majú spoločné policajt a srnka?
- Najprv sa skrývajú, potom nečakane vyskočia pred auto.

Muž zrazí obéznu ženu a ospravedlní sa jej:

„Prepáčte, nevidel som Vás.“
Žena mu odpovie:
„Ó! Aký lichotník!“

- **Čo urobí snehuliak, keď chce schudnúť?**
- **Ide do solária.**

- Prečo je ráno rosa?
- Lebo Zem sa pri otáčaní veľmi zapotí.

"Čo by si chcela na Vianoce Uršuľa?"

"Hmm... mobil."

"Čo si sa s traktorom zrazila? Vieš kolko stojí taký mobil?"

"Hmm... tak aby si prestal piť."

"Iphone či Samsung?"

Osemdesiat percent mozgu človeka tvorí kvapalina. U niektorých brzdvá...

Koncert slovenských učiteľov

Via crucis - Poprad

Via crucis - Šuňava

Duchovná obnova Spišská Kapitula

Duchovná obnova Spišská Kapitula

Krížová cesta na Veľký Piatok

Krížová cesta na Veľký Piatok

Obrady Bielej Soboty